

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.005.03.2020

Antoni Górski
Prezes Zarządu
Agencji Rozwoju Regionalnego MARR S.A.
ul. Chopina 18
39-300 Mielec

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/078 Utrzymanie i wykorzystanie Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo na terenie województwa podkarpackiego.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Agencja Rozwoju Regionalnego MARR S.A.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Antoni Górski - Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Regionalnego MARR S.A., od dnia 26 czerwca 2018 r., dalej: Prezes. W okresie od 23 kwietnia 2015 r. do 25 czerwca 2018 r. funkcję Prezesa Zarządu pełnił Józef Twardowski.
Zakres przedmiotowy kontroli	Prawidłowość działań obejmujących finansowanie i rozliczenie zadań związanych z wykorzystaniem Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2020 (I kwartał). Badaniem kontrolnym mogły być objęte również dowody sporządzone przed lub po tym okresie, które miały wpływ na okres objęty oceną.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontrolerzy	1. Jacek Wolan, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/49/2020 z 24.03.2020 r. 2. Agnieszka Pomykała, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/48/2020 z 24.03.2020 r.

(akta kontroli str.1-7)

---

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności.

OCENA OGÓLNA I JEJ
UZASADNIENIE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Agencji Rozwoju Regionalnego MARR S.A.³ obejmujące finansowanie i rozliczanie zadań związanych z wykorzystaniem Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo.

Agencja udzielała pożyczek na rozwój turystyki, w tym dla przedsiębiorców prowadzących Miejsca Przyjazne Rowerzystom⁴ na podstawie dwóch umów zawartych z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w Warszawie⁵ na wdrożenie i zarządzanie Instrumentem Finansowym *Pożyczka na Rozwój Turystyki*⁶. W ramach tych umów Agencja udzieliła 108 pożyczek na łączną kwotę 21.052.631 zł, w tym dla dziewięciu przedsiębiorców prowadzących MPR w łącznej kwocie 2.904.500 zł, tj. 14% ogólnej kwoty udzielonych pożyczek.

Agencja prawidłowo zrealizowała postanowienia wymienionych umów z BGK, osiągając określone w umowach wskaźniki. Nie stwierdzono odrzucenia wniosku lub odmowy zawarcia umowy pożyczki przez Agencję z przedsiębiorcami prowadzącymi MPR.

Agencja terminowo realizowała zadania związane z udzielaniem i rozliczaniem pożyczek. Procedury dotyczące udzielania pożyczek były przejrzyste i zgodne z wytycznymi BGK. Zdaniem NIK, w ślad za umowami z BGK, nieprecyzyjnie określono zapisy dotyczące osiągnięcia zakładanych efektów, mających polegać na poszerzeniu oferty produktów lub usług. Nie wskazano, w jaki sposób efekty takie miały zostać osiągnięte oraz terminu, do którego miały one wystąpić.

Wbrew założeniom umów z BGK, do czasu kontroli NIK Agencja nie opracowała planów (harmonogramów) kontroli na miejscu u pożyczkobiorców i nie prowadziła takich kontroli.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności.

OBSZAR

1. Prawidłowość działań obejmujących finansowanie i rozliczanie zadań związanych z wykorzystaniem Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo⁸.

Opis stanu
faktycznego

1.

Agencja Rozwoju Regionalnego MARR S.A. zawarła z BGK umowy na wdrożenie i zarządzanie Instrumentem Finansowym *Pożyczka na Rozwój Turystyki*, z których udzielane były jednostkowe pożyczki dla ostatecznych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie województwa podkarpackiego⁹.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: MARR S.A. lub Agencja.

⁴ Dalej: MPR.

⁵ Dalej: BGK.

⁶ Dalej: Instrument Finansowy lub Program.

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: Szlak.

⁹ W ramach umowy nr 2/PPWT/12218/2018/II/DIF/141 z dnia 8 listopada 2018 r. Agencja mogła udzielać pożyczek również podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą (inwestującym) na terenie pozostałych województw Polski Wschodniej: podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, lubelskie.

W ramach umowy z 5 października 2017 r.¹⁰ na realizację Programu została przyznana kwota 10.000.000 zł, w tym udział własny Agencji wynosił 526.316 zł. Agencja udzielała pożyczek z przeznaczeniem m.in. na inwestycje w obiekty noclegowe, gastronomiczne, infrastrukturę sportowo-rekreacyjną oraz inwestycje w branży okołoturystycznej polegające na poszerzeniu oferty, podniesieniu jakości usług świadczonych bezpośrednio dla turystów. MARR S.A. w ramach ww. umowy udzieliła pożyczek na łączną kwotę 10.526.316 zł, w tym 5 przedsiębiorcom prowadzącym MPR na kwotę 1.490.000 zł (co stanowiło 14% kwoty udzielonych pożyczek).

W ramach umowy z 8 listopada 2018 r.¹¹ na realizację Programu została przyznana kwota 10.000.000 zł, w tym udział własny Agencji wynosił 526.316 zł. MARR S.A. udzielała pożyczek na budowę i rozbudowę obiektów noclegowych, w tym na konserwację, renowację, zachowanie, modernizację, adaptację obiektów historycznych, zabytkowych, przemysłowych wraz z otoczeniem na cele turystyczne, inwestycje realizowane w branży okołoturystycznej polegające na poszerzeniu oferty, podniesieniu jakości i standardu świadczonych usług związanych z obsługą turystów. Agencja w ramach umowy z 2018 r. udzieliła pożyczek na łączną kwotę 10.526.316 zł, w tym 4 przedsiębiorcom prowadzącym MPR na kwotę 1.414.500 zł (tj. 13% kwoty pożyczek).

(akta kontroli str. 8-75; 97-163; 185-194)

W związku z zawarciem umów z dnia 5 października 2017 r. oraz 8 listopada 2018 r. z BGK na realizację przez MARR S.A. Instrumentu Finansowego, Zarząd Agencji uchwałami dokonał wyodrębnienia finansowo-księgowego dla realizacji ww. instrumentu przez Zespół Funduszu Pożyczkowego oraz przyjął dokumenty związane z realizacją Programu w tym:

- wzór umowy *Pożyczki na Rozwój Turystyki*,
- regulamin Funduszu Pożyczkowego *Pożyczka na Rozwój Turystyki*¹²,
- instrukcję udzielania pożyczek *Pożyczka na Rozwój Turystyki*¹³,
- kartę produktu,
- wzór wniosku o udzielenie pożyczki,
- tabelę opłat obowiązujących w Funduszu Pożyczkowym dla Programu *Pożyczka na Rozwój Turystyki*,
- metodykę *Zasad oceniania przedsiębiorców*.

Przyjęte procedury uwzględniały regulacje wynikające z zawartych umów z BGK. W instrukcji został opisany cały proces postępowania od pierwszego spotkania z przedsiębiorcą, na którym informowano m. in. o zasadach przyznania pożyczki, wymaganych dokumentach, zasadach podejmowania decyzji, do wypowiedzenia w razie konieczności umowy pożyczki i windykacji należności. W regulaminie wskazano m.in. organy decyzyjne oraz podstawowe procedury i terminy przeznaczone na realizację poszczególnych etapów przyznawania i udzielania pożyczki. Ponadto opisano warunki udzielenia pożyczek, wymogi, jakie muszą spełnić MŚP¹⁴, cele na jakie mogą być wykorzystane środki z pożyczki, zasady przyznawania pożyczek preferencyjnych oraz zasady spłaty pożyczek, obowiązki pożyczkobiorcy i pożyczkodawcy.

¹⁰ Umowa nr 2/PPWT/3817/2017/II/DIF/034 z dnia 5 października 2017 r., dalej umowa z 2017 r.

¹¹ Umowa nr 2/PPWT/12218/2018/II/DIF/141 z dnia 8 listopada 2018 r, dalej umowa z 2018 r.

¹² Dalej: Regulamin.

¹³ Dalej: Instrukcja.

¹⁴ MŚP – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa .

W ramach umowy z 2017 r. uchwałami Zarządu Agencji¹⁵ czterokrotnie zmieniono lub uzupełniono procedury i związane z nimi wzory dokumentów. Zmiany były spowodowane m. in.: koniecznością zmiany we wszystkich dokumentach logotypu Ministerstwa Rozwoju na logotyp Ministerstwa Inwestycji Rozwoju oraz związanej z tym nazwy źródła finansowania, poprawek redakcyjnych, wskazania miejsca realizacji inwestycji poprzez podanie adresu inwestycji we wzorze wniosku o udzielenie pożyczki i w raporcie pożyczkowym.

Procedury udzielania pożyczek wraz z wzorami dokumentów w ramach umowy z 2018 r. zostały przyjęte uchwałą Zarządu z 9 stycznia 2019 r.¹⁶. Następnie 1 kwietnia 2019 r. dokonano zmiany polegającej na wskazaniu adresu miejsca realizacji inwestycji we wzorze wniosku o udzielenie pożyczki i w raporcie pożyczkowym.

(akta kontroli str. 195-203)

W strukturze organizacyjnej Agencji w celu terminowej i rzetelnej realizacji zadań wynikających z umów zawartych z BGK, w tym umów wdrożenia i zarządzania Instrumentem Finansowym, wyodrębniono *Zespół Funduszu Pożyczkowego*. W skład zespołu wchodził kierownik i 11 lub 12 specjalistów, którzy realizowali zadania związane z obsługą pożyczek we wszystkich obszarach od promocji i pozyskania klienta, oceny wniosków pod kątem formalno-prawnej zgodności złożonych dokumentów, oceny przedsięwzięcia, oceny sprawozdań finansowych i zabezpieczeń, po monitoring i kontrolę, a w uzasadnionych przypadkach po windykację. Zadania były przydzielane na podstawie analizy potrzeb przez Kierownika.

W ocenie Zarządu Agencji liczba osób zaangażowanych w realizację zadań *Zespołu Funduszu Pożyczkowego* dostosowywana była do ilości pracy i realizowanych zadań.

(akta kontroli str. 254-259)

Agencja prowadziła działania promocyjno-informacyjne dotyczące Programu, w ramach których informowała o zasadach przyznawania pożyczek. Działania obejmowały przekazywanie informacji podczas m.in. konferencji, szkoleń, seminariów, spotkań informacyjnych, odbywających się na terenie województwa podkarpackiego, emitowanie ogłoszeń prasowych, internetowych zamieszczanych na portalu społecznościowym, dystrybucję ulotek oraz bezpośrednie spotkania w punkcie obsługi klienta w siedzibie Agencji. Ponadto na wszystkich dokumentach i materiałach dotyczących realizacji Programów zamieszczane zostały wymagane logotypy oraz znak promocyjny Programu.

(akta kontroli str. 208-245; 254-259)

2.

W ramach Programu do Agencji wpłynęło 152 wnioski na łączną kwotę 32.287.132 zł, z tego: 12 wniosków od przedsiębiorców na przedsięwzięcia dotyczące obiektów posiadających status MPR na kwotę 3.329.000 zł (z tego 3 przedsiębiorców zrezygnowało) oraz 140 wniosków od pozostałych przedsiębiorców na kwotę 28.958.132 zł. Pozytywnie rozpatrzono 111 wniosków na kwotę 22.002.632 zł, z

¹⁵ Uchwała Zarządu Agencji Rozwoju Regionalnego MARR S.A. Nr 122/2017 z dnia 20 listopada 2017 r. w sprawie wyodrębnienia finansowo-księgowego dla realizacji przez Fundusz Pożyczkowy instrumentu finansowego Pożyczka na Rozwój Turystyki zgodnie z umową PPWT/3817/2017/III/DIF/034 oraz przyjęcia niezbędnych dokumentów związanych z tym instrumentem finansowym, zmieniona następnie uchwałami Zarządu: nr 16/2018 z dnia 15 lutego 2018 r., nr 67/2018 z dnia 23 maja 2018 r., nr 5 z dnia 23 stycznia 2019 r., nr 34/2019 z dnia 1 kwietnia 2019 r.

¹⁶ Uchwała Zarządu Agencji Rozwoju Regionalnego MARR S.A. Nr 2/2019 z dnia 9 stycznia 2019 r.

tego: 9 od przedsiębiorców na zadania związane z obiektami posiadającymi status MPR na kwotę 2.904.500 zł oraz 102 wniosków na kwotę 19.098.132 zł od pozostałych przedsiębiorców. Negatywnie Agencja rozpatrzyła 18 wniosków na kwotę 5.202.000 zł. Żaden z negatywnie rozpatrzonych wniosków nie dotyczył przedsięwzięcia obiektu posiadającego status MPR. Z przyznanej pożyczki zrezygnowało 23 przedsiębiorców w tym 3 na przedsięwzięcia dotyczące obiektów posiadających status MPR.

(akta kontroli str. 251; 1861-1877)

Ostatecznie złożone przez przedsiębiorców wnioski o udzielenie pożyczki na przedsięwzięcia dotyczące obiektów posiadających status MPR były właściwie wypełnione i zawierały komplet wymaganych dokumentów. Wszystkie wnioski wraz z kompletem dokumentów zostały podane w terminie 14 dni przez pracownika Zespołu Funduszu Pożyczkowego ocenie formalno-prawnej obejmującej m.in. poprawność wypełnienia wniosku, zgodność załączników z wykazem załączonym do wniosku, dane wnioskodawcy oraz ocenie merytorycznej. Ww. ocena dotyczyła m.in. uzasadnienia celowości planowanych do poniesienia kosztów na realizację przedsięwzięcia oraz zakresu ich finansowania pożyczką, wpływu inwestycji na poszerzenie oferty produktów, usług i/lub wydłużenie sezonu turystycznego, długość prowadzenia działalności gospodarczej, zdolności do spłaty zobowiązań. Wymienione wnioski były pozytywnie zaopiniowane przez Komisję Kwalifikacyjną.

(akta kontroli str. 246-250; 263-1323)

Szczegółową analizą objęto 9 podmiotów (wszystkich) posiadających rekomendację MPR. W przypadku wszystkich (8) przedsiębiorców ubiegających się o pożyczkę o wartości równej lub wyższej niż 100.000 zł, na przedsięwzięcie dotyczące obiektów posiadających status MPR pracownik Zespołu Funduszu Pożyczkowego przeprowadził wizytację miejsca prowadzenia działalności gospodarczej oraz/lub nieruchomości proponowanej na zabezpieczenie lub miejsca planowanej inwestycji.

(akta kontroli str. 252-253; 263-1323)

Oceny wniosków pod względem formalno-prawnym i merytorycznym dokonywano zgodnie z obowiązującą instrukcją i regulaminem udzielania pożyczek. Ocena kondycji ekonomiczno-finansowej była przeprowadzana zgodnie z przyjętą metodyką zasad oceny przedsiębiorców prowadzących pełną i uproszczoną sprawozdawczość finansową¹⁷. Oceny przedsiębiorców prowadzących uproszczoną sprawozdawczość finansową dokonywano na podstawie uproszczonego bilansu, rachunku zysku i strat przedstawionego na wzorze Agencji, księgi przychodów i rozchodów oraz rocznego rozliczenia podatku dochodowego. Podstawą oceny przedsiębiorców prowadzących pełną sprawozdawczość finansową były: bilans, rachunek zysków i strat oraz rachunek przepływów pieniężnych.

(akta kontroli str. 260; 263-1323)

Wszystkie wnioski o udzielenie pożyczki złożone przez przedsiębiorców na przedsięwzięcia dotyczące obiektów posiadających status MPR zostały rozpatrzone pozytywnie.

(akta kontroli str. 261)

---

¹⁷ Z 9 przedsiębiorców posiadających status MPR 3 prowadziło pełną i 6 uproszczoną sprawozdawczość finansową.

3.

W ramach Programu Agencja podpisała 111 umów pożyczek, z tego 3 pożyczkobiorców zrezygnowało po podpisaniu umowy, 108 otrzymało pożyczkę łączną kwotę 21.052.632 zł. Na przedsięwzięcia dotyczące obiektów posiadających status MPR udzielono 9 pożyczek na kwotę 2.904.500 zł i 99 na pozostałe przedsięwzięcia na kwotę 18.148.132 zł. W przypadku 3 umów pożyczek udzielonych na realizację przedsięwzięć związanych z obiektami posiadającymi status MPR pod koniec okresu realizacji przedsięwzięć zostały zawarte aneksy do ww. umów zmieniające cele, na jakie środki z pożyczki zostały przeznaczone.

Prezes wyjaśnił, iż klient składając wniosek w ramach Programu Pożyczka na Rozwój Turystyki określa w harmonogramie rzeczowo-finansowym cel, na jaki środki z pożyczki zostaną przeznaczone. W trakcie realizacji inwestycji pojawiają się często zmiany dotyczące zakresu rzeczowego, które nie były zaplanowane na etapie składania wniosku o pożyczkę, a które są niezbędne do realizacji określonego celu i należy je wprowadzić do umowy poprzez podpisanie stosownego aneksu. O w/w zmianach klienci informują MARR S.A. telefonicznie lub pisemnie. Zdarza się też, że zmiany są efektem przedstawionego przez klienta rozliczenia w takiej sytuacji pracownik MARR S.A. wyjaśnia z Pożyczkobiorcą, czego te zmiany dotyczą i czym są spowodowane. Po otrzymaniu kompletu dokumentów potwierdzających rozliczenie pożyczki następuje ich weryfikacja w kontekście zapisów umowy. MARR S.A. po zakończonym procesie weryfikacji dokumentów potwierdzających wydatkowanie środków z pożyczki w celu zaakceptowania sprawozdania podpisuje aneks do umowy pożyczki uwzględniający zmiany zakresu rzeczowo-finansowego inwestycji.

(akta kontroli str. 251,263-1323; 1329; 1331-1334)

Agencja rozpatrzyła negatywnie 18 wniosków o udzielenie pożyczki na łączną kwotę 5.202.000 zł, w tym żadnego wniosku złożonego na zdanie/obiekt posiadające status MPR. Na etapie weryfikacji wniosku pożyczkowego zrezygnowało 23 pożyczkobiorców (na kwotę 4.868.000 zł), w tym 3 na przedsięwzięcia dotyczące obiektów posiadających status MPR (na kwotę 370.000 zł). Jeden z ww. przedsiębiorców w trakcie weryfikacji zdecydował o zmniejszeniu kwoty pożyczki i złożył drugi wniosek. W trzech przypadkach pożyczkobiorcy zrezygnowali z pożyczki po podpisaniu umowy.

(akta kontroli str. 251; 1861)

Pożyczki zostały udzielone m.in.: na budowę i rozbudowę obiektów noclegowych (w tym m.in. konserwacja, renowacja, zachowanie, modernizacja, adaptacja obiektów wraz z otoczeniem i przystosowaniem na cele turystyczne) oraz na inwestycje realizowane w branży okołoturystycznej, polegające na poszerzeniu oferty, podniesieniu jakości i standardu świadczonych usług związanych z obsługą turystów. W ramach udzielonych pożyczek nie było pożyczek przyznawanych na zadania/przedsięwzięcia podlegające wykluczeniu.

(akta kontroli str. 252-253)

Agencja udzieliła 9 pożyczek na przedsięwzięcia dotyczące obiektów posiadających status MPR, w tym jedną do 100.000 zł i 8 powyżej 100.000 zł na łączną kwotę 2.864.500 zł. Z sześciomiesięcznej karencji w spłacie pożyczki skorzystało 3 przedsiębiorców.

(akta kontroli str. 252-253)

Wszystkie decyzje o udzieleniu pożyczki na zadania dotyczące obiektów posiadających status MPR Zarząd Agencji podejmował w terminie do 3 dni roboczych od uzyskania opinii Komisji Kwalifikacyjnej.

(akta kontroli str. 263-1323)

W związku z wymogiem Instrukcji dotyczącym powiadamiania wnioskodawców w ciągu 2 dni roboczych w jednej z form (elektroniczna/telefoniczna/pisemna) przedsiębiorców prowadzących MPR informowano telefonicznie o przyznaniu pożyczki. Pracownicy Zespołu Funduszu Pożyczkowego nie informowali ww. przedsiębiorców o odmowie udzielenia pożyczki, gdyż nie było takich decyzji.

(akta kontroli str. 1331-1334)

Wszystkie pożyczki na przedsięwzięcia dotyczące obiektów posiadających status MPR, zostały przyznane przedsiębiorcom spełniającym kryteria określone w regulaminie dla MŚP, w tym: mikro, małym lub średnim przedsiębiorstwom, które nie podlegały wykluczeniu z korzystania z pomocy de minimis¹⁸, prowadziły działalność gospodarczą w branży turystycznej lub okołoturystycznej w ramach wskazanej w regulaminie klasyfikacji PKD¹⁹.

(akta kontroli str. 263-1323)

Wszystkim przedsiębiorcom wypłaty całkowitej kwoty pożyczki udzielonej na zadania związane z obiektami posiadającymi status MPR dokonano w jednej transzy w terminie do 90 dni od dnia zawarcia umowy.

(akta kontroli str. 185-194 ;252-253)

W ramach realizacji Programu od negatywnej decyzji Zarządu Agencji o udzieleniu pożyczki zostało złożone 1 odwołanie, które dotyczyło 2 wniosków²⁰. Odwołanie zostało rozpatrzone negatywnie. Agencja dochowała terminu 14 dni roboczych na rozpatrzenie wniosku oraz poinformowała o decyzji telefonicznie pożyczkobiorcę w ciągu 2 dni roboczych, a następnie pisemnie.

(akta kontroli str. 261)

Agencja udzieliła 9 pożyczek na przedsięwzięcia dotyczące obiektów posiadających status MPR, z tego: 8 z okresem spłaty do 60 miesięcy na łączną kwotę 2.448.500 zł oraz 1 na kwotę 456.000 zł z okresem spłaty do 84 miesięcy (planowane wydatki na roboty budowlane w wysokości 255.000, tj. 55,9%). Zgodnie z zapisami Regulaminu został spełniony warunek konieczny do wydłużenia okresu spłaty.

(akta kontroli str. 252-253;1245-1323)

Wszyscy przedsiębiorcy posiadający obiekty ze statusem MPR otrzymali pożyczki na zadania dotyczące ww. obiektów na warunkach korzystniejszych niż rynkowe. Oprocentowanie jednostkowych pożyczek było stałe w całym okresie jej obowiązywania i równe połowie wartości stopy bazowej KE²¹ obowiązującej w dniu zawarcia umowy pożyczki. W ramach realizacji Programu Agencja udzieliła; 3 pożyczek z oprocentowaniem 0,925%, 4 z oprocentowaniem 0,935% oraz 2

¹⁸ Rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Dz.U.UE.L.2013.352.1 z 24.12.2013 r.

¹⁹ Polska Klasyfikacja Działalności.

²⁰ Odwołanie złożył przedsiębiorca na przedsięwzięcia nie dotyczące obiektów posiadających status MPR.

²¹ Stopa bazowa jest ogłaszana przez Komisję Europejską zgodnie z Komunikatem Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14 z 19.01.2008 r.). Stopa bazowa KE wynosiła: w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. - 1,85%, w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. - 1,87%, w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 maja 2020 r. - 1,84%.

z oprocentowaniem 0,92%. Ośmiu przedsiębiorców, którzy otrzymali pożyczkę na zadania dotyczące obiektów posiadających status MPR na etapie zawierania umowy pożyczki skorzystało z preferencyjnych warunków obejmujących brak wkładu własnego. W 6 przypadkach przedłożone dokumenty potwierdzające wydatkowanie jednostkowych pożyczek przekraczały ich wartość. Wydatki poniesione na realizację przedsięwzięcia powyżej kwoty udzielonej pożyczki były wskazywane w aneksach umów, jako wkład własny pożyczkobiorcy.²² W 3 z 6 przypadków zostały spisane ww. aneksy dotyczące wkładu własnego. W pozostałych przypadkach (3) nie zostały sporządzone aneksy, które dotyczyłyby zmiany wysokości wkładu własnego. Prezes wyjaśnił, iż w jednym przypadku nie został podpisany aneks, gdyż nie było takich wskazań ze strony BGK, a w pozostałych dwóch przypadkach zawarto zapisy w umowach pożyczek wskazujące, że zmiana wartości całkowitej kosztu przedsięwzięcia oraz udziału wkładu własnego nie wymaga sporządzania aneksu.

W przypadku jednej udzielonej pożyczki na przedsięwzięcia dotyczące obiektu posiadającego status MPR, polegające na zakupie nieruchomości oraz towarów handlowych w umowie wskazano wkład własny pożyczkobiorcy, który został udokumentowany w akcie notarialnym. W związku, iż przedłożone w ramach rozliczenia dokumenty potwierdzające wydatkowanie pożyczki przekraczały jej wartość, został spisany aneks zwiększający wartość wkładu własnego przedsiębiorcy²³.

(akta kontroli str. 263-1323; 1328)

4.

Realizując Program w ramach umów zawartych z BGK, Agencja udzieliła łącznie 108 pożyczek na kwotę 21.052.632 zł, z tego 9 pożyczek dla pożyczkobiorców prowadzących MPR na kwotę 2.904.000 zł.

Na koniec I kwartału 2020 r., spłacona została jedna pożyczka (podmiot bez rekomendacji MPR) w wysokości 230.000 zł wraz z odsetkami w kwocie 6.678 zł. Pozostałe pożyczki były w trakcie spłat, z czego spłacono łącznie kwotę 2.765.454 zł oraz odsetki 269.045 zł, w tym kwota spłaconych pożyczek od przedsiębiorców prowadzących MPR wyniosła 396.582 zł (tj. 14% kwoty udzielonych pożyczek) oraz odsetki 20.945 zł.

(akta kontroli str. 1329)

W poddanej analizie dokumentacji 9 pożyczek udzielonych dla przedsiębiorców prowadzących MPR, ustalono, że rozliczenia (przedłożenia przez pożyczkobiorców dokumentów potwierdzających poniesione wydatki) dokonano terminowo (tj. w okresach podanych w umowach, od dnia wypłaty pożyczki i nie później niż 90 dni) i właściwie udokumentowano poniesione wydatki przedkładając stosowne dokumenty (faktury, akty notarialne, rachunki, przelewy, dowody zapłaty itp.). W przypadkach płatności za towary/usługi gotówką, kartą kredytową lub z innych rachunków niż wyodrębniony, pożyczkobiorcy składali stosowne oświadczenia dotyczące tych wydatków.

Rozliczone środki pożyczek wydatkowane były zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowach (z uwzględnieniem aneksów), na zadania związane z poszerzeniem oferty turystycznej lub/i wydłużeniem sezonu turystycznego (modernizacja obiektów, otoczenia, remonty, zakupy nieruchomości i towarów itp.).

²² Kwoty przekraczające wartości udzielonych jednostkowych pożyczek: 633,74 zł, 14,12 zł, 138,15 zł, 1.707,78 zł, 768,05 zł, 3.898,55 zł.

²³ Wkład własny zwiększono z 725.752,93 zł do 725.838,45 zł.

Wydatki poniesione były od dnia podpisania umowy i w okresach określonych w umowach.

Nie stwierdzono przypadków podwójnego finansowania rozliczonych zakupów (z innych źródeł pomocy krajowej i zagranicznej).

(akta kontroli str. 263-1323; 1324-1327; 1335-1349; 1878)

Agencja dokonując rozliczenia poniesionych wydatków ze środków pożyczek, nie przeprowadzała kontroli (ogłędzin) u pożyczkobiorców. Do końca maja 2020 r. nie przeprowadzono żadnej kontroli u pożyczkobiorców po dokonaniu rozliczenia pożyczek. Na podstawie analizowanych 9 pożyczek (dla przedsiębiorców prowadzących MPR), stwierdzono, iż w przypadku umów nr 011/2019/TUR/1379 oraz nr 014/2018/TUR/1245 przedłożone dokumenty rozliczeniowe (faktury, rachunki) nie odzwierciedlały czy podane przez pożyczkobiorców efekty określone ze wnioskach o pożyczkę, zostały osiągnięte.

W pierwszym przypadku (umowa nr 011/2019/TUR/1379) we wniosku określono, iż środki pożyczki przeznaczone zostaną na poszerzenie oferty turystycznej poprzez uruchomienie dodatkowych miejsc noclegowych i rozwój ośrodka (podniesienie jakości usług i wydłużenie sezonu turystycznego). Natomiast przedłożone faktury/rachunki nie wskazywały na wykonanie zadań dotyczących uruchomienia dodatkowych miejsc noclegowych.

W dniu 4 czerwca 2020 r. dokonano ogłędzin realizacji wydatków w ramach umowy nr 011/2019/TUR/1379 i stwierdzono, że określone we wniosku cele zostały osiągnięte, wsparcie przeznaczone zostało na poszerzenie oferty turystycznej, poprzez uruchomienie dodatkowych miejsc noclegowych oraz na wyposażenie zaplecza (kuchni, jadalni itp.).

W drugim przypadku (umowa nr 014/2018/TUR/1245) jako cel wskazano zakup nieruchomości oraz poszerzenie oferty handlowej o produkty ekologiczne i regionalne przetwory owocowo-warzywne. Natomiast przedłożone do rozliczenia faktury/rachunki dotyczyły zakupów artykułów, które były w bieżącej ofercie handlowej prowadzonej działalności przez przedsiębiorcę i w żaden sposób nie przyczyniały się do poszerzenia oferty handlowej produktów, w szczególności nie były to artykuły dotyczące sprzedaży ekologicznej żywności/produktów bądź produktów regionalnych.

(akta kontroli str. 341-742; 1330; 1879-1885)

W złożonych wyjaśnieniach, Prezes Agencji podał, że w ramach umowy 014/2018/TUR/1245 przedmiotem inwestycji był przede wszystkim zakup nieruchomości, który miał przyczynić się do poszerzenia asortymentu o produkty regionalne. Pożyczkobiorca w ramach przyznanych środków zakupił nieruchomość oraz towar niezbędny do prowadzenia działalności. Z informacji zawartych we wniosku wynika, iż pożyczkobiorca planuje zakupić lokalne produkty, natomiast nie wskazuje na to, iż dokona tego ze środków pożyczki. Posiadamy dokumentację fotograficzną otrzymaną od Pożyczkobiorcy przedstawiającą produkty regionalne, które były planowane do wdrożenia w wyniku planowanej inwestycji.

Ustalono, iż z przedłożonych do rozliczenia dokumentów, nie wynika jednoznacznie że oferta handlowa wskazana przez pożyczkobiorcę została poszerzona o produkty ekologiczne i regionalne przetwory owocowo-warzywne.

(akta kontroli str. 254-259; 341-526)

Dokonując weryfikacji przedłożonych przez pożyczkobiorcę dokumentów, Agencja zamieszczała, na oryginale faktur lub dokumentów równoważnych, informacje o współfinansowaniu wydatku ze środków budżetu państwa w brzmieniu: „Wydatek poniesiony w ramach Projektu Przedsiębiorcza Polska Wschodnia – Turystyka,

finansowanego ze środków Ministra Inwestycji i Rozwoju, w ramach Umowy Pożyczki nr /.../ zawartej z Pośrednikiem Finansowym – Agencją Rozwoju Regionalnego „MARR” S.A.”

(akta kontroli str. 263-1323; 1350-1454)

W analizowanych 9 dokumentacjach pożyczek, nie stwierdzono braku pełnego udokumentowania potwierdzającego realizację przedsięwzięcia²⁴.

(akta kontroli str. 263-1323)

Na 9 pożyczkobiorców prowadzących MPR, w 3 przypadkach we wnioskach zadeklarowano utworzenie nowych miejsc pracy (po 1 etacie). Na koniec maja 2020 r., w przypadku realizacji umowy nr 014/2018/TUR/1245, pożyczkobiorca oświadczył, iż zatrudnił nowego pracownika. W przypadku umowy nr 013/2019/TURII/1422 nie upłynął termin na dokonanie zatrudnienia. Natomiast realizując postanowienia umowy nr 005/2018/TUR/1216 nie zatrudniono nowego pracownika.

W złożonym oświadczeniu przez pożyczkobiorcę, przyczyną niewywiązania się z planowanego zatrudnienia pracownika był mniejszy niż planowano ruch turystyczny oraz pomoc rodziny w prowadzeniu firmy.

Zgodnie z Regulaminem pożyczki (stanowiącym załącznik do poszczególnych umów z pożyczkobiorcami), udzielenie pożyczki: *powinno skutkować utworzeniem nowych miejsc pracy* przez pożyczkobiorcę. Umowy z 2017 r i 2018 r. oraz umowy z pożyczkobiorcami nie określały żadnych sankcji/skutków w przypadku nieutworzenia miejsca pracy.

(akta kontroli str. 8-184, 263-1323, 1455-1459)

5.

Realizując postanowienia umowy z BGK, Agencja dokonała łącznie 76 kontroli pożyczek, w tym 7 u pożyczkobiorców prowadzących MPR. Wszystkie kontrole miały charakter „kontroli zza biurka”. Do dnia 31 maja 2020 r. nie przeprowadzono żadnej kontroli doraźnej u pożyczkobiorców, tj. na miejscu gdzie zlokalizowano zakupy ze środków pożyczki.

Agencja prowadziła monitoring spłaty rat pożyczek i naliczania odsetek, a w przypadku nieterminowego regulowania należności wzywała pożyczkobiorców do uregulowania należności. Zgodnie z Instrukcją, w przypadku opóźnień w spłatach rat, pierwszy kontakt z klientem nawiązywany winien być telefonicznie lub za pomocą poczty elektronicznej, w przypadku gdy zaległość wynosiła ponad miesiąc wysyłane winno być wezwanie do zapłaty z określonym terminem spłaty zobowiązań (14 dni), natomiast w przypadku dalszego utrzymywania się zadłużenia wysyłane winno być kolejne wezwanie do zapłaty z rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki i określonym terminem spłaty zaległości (14 dni).

Działając zgodnie z Instrukcją, do dnia 31 maja 2020 r. Agencja naliczyła łącznie 9 obciążeń karnymi odsetkami wobec dwóch pożyczkobiorców prowadzących MPR, na łączną kwotę 35,71 zł. Powiadomienia o zaległościach wysyłane były do pożyczkobiorców drogą elektroniczną. W jednym przypadku (zaległość w spłacie ponad 1 miesiąc) MARR wezwał pisemnie do spłaty zaległości. Wszystkie zaległości zostały uregulowane. Nie stwierdzono zaprzestania spłat pożyczek przez pożyczkobiorców prowadzących MPR. W dwóch przypadkach w 2020 r. pożyczkobiorcy skorzystali z „wakacji kredytowych” (6 miesięcznych), z powodu pandemii.

(akta kontroli str. 76-96; 164-184; 1330; 1460-1711)

²⁴ Spośród omawianych 9 dokumentacji, w 7 przypadkach dokonano pełnego rozliczenia, a 2 podmioty do dnia zakończenia kontroli nie zostały w rozliczone – były w trakcie realizacji zadań.

6.

W „Okresie Budowy Portfela”²⁵ – zarówno w ramach pierwszej jak i drugiej umowy z BGK, Agencja wniosła wymagane wkłady określone w umowach zawartych z BGK w łącznej kwocie 1.052.632 zł (tj. po 526.316 zł do każdej umowy), co stanowiło 5% wartości Portfela.

(akta kontroli str. 185-203; 1712-1731)

W ramach poszczególnych umów zawartych z BGK, Agencja prowadziła oddzielną ewidencję księgową, która umożliwiała identyfikację poszczególnych operacji księgowych. Na potrzeby realizacji Programu otworzono rachunki bankowe z wyodrębnieniem dla:

- środków dotyczących wkładu BGK,
- środków wypłacanych na pożyczki dla przedsiębiorców,
- środków pochodzących ze zwrotów pożyczek (środki zwracane z tytułu spłat pożyczek wraz z odsetkami, a także środki odzyskane w ramach działań windykacyjnych),
- środków stanowiących zasoby zwrócone (środki zwrócone z pożyczek udzielonych przedsiębiorcom odpowiadające udziałowi BGK, w tym zwroty kapitału i przychody BGK),
- koszty zarządzania.

(akta kontroli str. 1477-1483; 1712-1779)

Przepływy finansowe były realizowane na zasadach i warunkach określonych w Procedurze Składania Rozliczeń Operacji będącej załącznikiem nr 3 do umów z BGK oraz zgodnie ze Schematem przepływów pomiędzy rachunkami przedstawionym w załączniku nr 8 do umów z BGK. Dotyczyło to m.in. przekazywania poszczególnych transz limitu pożyczek (na podstawie składanych wniosków przez Agencję); wypłat jednostkowych pożyczek (dokonywane zgodnie z przyjętym schematem); zwrotów środków „Zasobów Zwróconych”; wpłat przychodów BGK; wypłat wynagrodzenia dla Agencji.

(akta kontroli str. 8-75; 97-163; 1712-1757; 1780-1793)

Agencja informowała BGK o udzielonym wsparciu MŚP poprzez Platformę Obsługi Instrumentów Finansowych (POIF), w której odnotowywano wszystkie zdarzenia dotyczące obsługi (kontaktów) Agencji z pożyczkobiorcami, w tym m.in. doradztwo (przygotowanie dokumentacji), status pożyczki (warunki, karencje, zawarcie umowy – data i kwota, udział BGK i Agencji w udzielonej pożyczce, cel finansowania, zabezpieczenia, spłaty pożyczki). BGK miał bieżący wgląd do wszystkich informacji zawartych w POIF.

(akta kontroli str. 1794-1802; 1833-1860)

Agencja prowadziła monitoring nowo utworzonych miejsc pracy u trzech pożyczkobiorców prowadzących MPR (w 3 przypadkach we wnioskach zadeklarowano utworzenie nowych miejsc pracy). Jak podano wyżej w pkt. 4 wystąpienia, na koniec maja 2020 r., jedynie w przypadku realizacji umowy nr 014/2018/TUR/1245, pożyczkobiorca oświadczył, iż zatrudnił nowego pracownika.

(akta kontroli str. 1455-1459)

---

²⁵ To okres, w którym Agencja wypłaca na rzecz pożyczkobiorców wkład BGK i wkład własny przeznaczony na pożyczki, na podstawie zawartych w tym okresie umów z pożyczkobiorcami. W przypadku umowy z dnia 5 października 2017 r. i z dnia 8 listopada 2018 r. okres budowy portfela rozpoczynał się od dnia wypłaty przez BGK pierwszej transzy środków dla Agencji i trwał odpowiednio 18 i 20 miesięcy.

Realizując poszczególne postanowienia w ramach umów z BGK, Agencja zrealizowała wymagane wskaźniki tj.:

- dokonała wypłaty 100% Limitu Pożyczki na rozwój Turystyki w Okresie Budowy Portfela;
- udzieliła wymaganej liczby pożyczek dla przedsiębiorców (57 – w ramach umowy z dnia 5 października 2017 r. oraz 51 – w ramach umowy z dnia 8 listopada 2018 r.),
- liczba udzielonych pożyczek *start-up*-om wyniosła po 34 w ramach umów (tj. odpowiednio 60% i 67% udział w Portfelu Pożyczek),
- w przypadku umowy z dnia 5 października 2017 r. na dzień połowy zakładanego Okresu Budowy Portfela wskaźnik dokonanych wypłat został osiągnięty na poziomie 48%.

(akta kontroli str. 185-194; 1803-1810)

Ustalono, że do dnia 31 maja 2020 r. Agencja nie korzystała z Prawa Opcji.

(akta kontroli str. 195-203; 1780-1793)

Do końca I kwartału 2020 r. za realizację poszczególnych umów z BGK Agencja otrzymała środki w łącznej kwocie 1.234.509 zł, z tego:

- w ramach umowy z dnia 5 października 2017 r. łącznie 850.794 zł; z tego w Okresie Budowy Portfela – 561.988 zł; w Okresie Wygaszania Portfela – 277.933 zł; dodatkowe wynagrodzenie za wsparcie udzielone przedsiębiorstwom *start-up* – 1.639 zł oraz za udzielone wsparcie przedsiębiorstwom na zadania dotyczące obiektów o statusie MPR – 9.234 zł;
- w ramach umowy z dnia 8 listopada 2018 r. łącznie 383.715 zł (w Okresie Wygaszania Portfela).

Środki wypłacane były zgodnie z postanowieniami określonymi w załączniku nr 3 do umowy z BGK.

(akta kontroli str. 8-75; 97-163; 1811-1831)

Do dnia 31 maja 2020 r. Agencja nie płaciła kar umownych w ramach realizacji Programu.

(akta kontroli str. 1331-1334)

Sprawozdania z realizacji zadań w ramach zawartych umów przekazywane były do BGK terminowo. Ich sporządzenie polegało na zatwierdzeniu (oświadczeniu) poprawności danych zawartych w POIF. System generował raport, który automatycznie przekazywany był do BGK. W formie „papierowej” przekazywano do BGK jedynie oświadczenie o poprawności danych w przekazanym w formie elektronicznej. Od marca 2020 r. (z związku z pandemią) oświadczenia przekazywane były elektronicznie.

(akta kontroli str. 1833-1860)

Do dnia 31 maja 2020 r. Agencja nie była poddana kontroli (przez BGK lub inny podmiot) w związku z udzielaniem pożyczek na rozwój turystyki.

(akta kontroli str. 1331-1334)

Odnosząc się do problemów związanych z realizacją Programu, w złożonych wyjaśnieniach Prezes Agencji podał, że „w przypadku realizacji umowy nr 2/PPWT/3817/2017/II/DIF/034, ARR MARR S.A. w połowie okresu budowy portfela napotkała trudności z dystrybucją tego produktu. Główną przyczyną tej sytuacji było pojawianie się konkurencyjnego pod względem oprocentowania bliźniaczego projektu, którym również zarządzała. Klienci, w obliczu atrakcyjniejszej oferty

wybierali drugi atrakcyjniejszy produkt. Ponadto konieczność realizacji wskaźnika liczby wspartych MŚP wymuszała na ARR MARR S.A. udzielanie pożyczek w dużo niższej kwocie, niż zapotrzebowanie Beneficjentów. Ponadto podejmowane były działania promocyjno-informacyjne, których celem było dotarcie do potencjalnych Beneficjentów”.

NIK stwierdza, że narzucone przez BGK wskaźniki do osiągnięcia przez Agencję dla realizacji umów (określone w §8), ograniczały możliwości udzielania pożyczek o kwotach zbliżonych do maksymalnych wartości. Dotyczyło to głównie wskaźnika *liczba udzielonych jednostkowych pożyczek*.

Ponadto ustalono, że w umowach zarówno z BGK, jak i umowach jednostkowych pożyczek (Agencji z przedsiębiorcami), zawarto nieprecyzyjne zapisy dotyczące osiągnięcia efektów przez przedsiębiorców. Dotyczy to głównie określenia przeznaczenia pożyczki (które zawarte były w zał. Nr 10 do umów z BGK), braku odniesienia w umowach jednostkowych pożyczek do planowanych efektów wskazywanych przez przedsiębiorców we wnioskach o pożyczkę oraz czasu, w jakim efekty te miały zostać osiągnięte.

(akta kontroli str. 8-184; 263-1323; 1331-1334)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Agencja nie planowała i nie przeprowadzała kontroli na miejscu u pożyczkobiorców (ostatecznych odbiorców), do czego zobowiązywały ją obie umowy z BGK.

Zgodnie z umową z 2017 r. (§ 2 załącznika nr 6) kontrole na miejscu miały być prowadzone na podstawie rocznego planu kontroli, zatwierdzonego przez upoważnione osoby, a wybór ostatecznych odbiorców do kontroli poprzedzony miał być przeprowadzeniem analizy ryzyka z zastosowaniem określonych kryteriów.

Zgodnie z umową z 2018 r. (pkt IV załącznika nr 6) kontrolą na miejscu miało zostać objętych co najmniej 10% umów pożyczek. Kontrole te miały być prowadzone na podstawie harmonogramu, opartego m.in. na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka, z zastosowaniem określonych kryteriów.

W obydwu umowach (§ 3 pkt 10) wskazano obowiązek Agencji realizowania u odbiorcy ostatecznego działań kontrolnych i audytowych, związanych z realizacją umowy pożyczki.

Wyjaśniając Prezes Agencji podał, że: *procedurę przeprowadzania kontroli reguluje załącznik nr 6 Umowy Wdrożenia i Zarządzania Instrumentem Finansowym Pożyczka na Rozwój Turystyki. Zgodnie z §3 niniejszego załącznika Kontrolą „zza biurka” będą objęte wszystkie Umowy Pożyczki – taka kontrola nie wymaga przygotowywania planu. Termin kontroli „zza biurka” wynika z zapisów Umowy Pożyczki wskazującej datę przedstawienia dokumentów potwierdzających realizację przedsięwzięcia. Załącznik nr 6 do umowy:*

- 2/PPWT/3817/2017/III/DIF/034 nie wskazuje obowiązku opracowania planu kontroli (harmonogramu). W ramach Umowy Operacyjnej nie było przeprowadzanych kontroli na miejscu, jednak ze względu na to, że umowy są w trakcie realizacji takie kontrole są w planie do przeprowadzenia

- 2/PPWT/12218/2018/III/DIF/141 wskazuje obowiązek przeprowadzenia kontroli 10% Umów Pożyczkowych. W ramach Umowy Operacyjnej nie było przeprowadzanych kontroli na miejscu. W związku z kończącym się okresem budowy Portfela planowane jest przygotowanie planu kontroli.

Odnosząc się do tych wyjaśnień, NIK zwraca uwagę, że:

- obie umowy z BGK przewidywały planowanie działań kontrolnych – plan albo harmonogram, a umowa z 2017 r. precyzowała, że plan kontroli ma być roczny,
- w przypadkach gdy przedłożone przez przedsiębiorców rozliczenia środków z pożyczek nie wskazują jednoznacznie na realizację celów na jakie zostały one przyznane lub na osiągnięcie zakładanych efektów, kontrole na miejscu pozwoliłyby na weryfikację tych założeń. Przypadki takich wątpliwości stwierdzono u dwóch przedsiębiorców²⁶.

(akta kontroli str.8-184, 341-742, 1324-1327)

2. Ustalono, że dokonując rozliczeń 4 umów spośród 9 analizowanych tj. nr 014/2018/TUR/1245, nr 013/2019/TURII/1422, nr 001/2018/TUR/1191, nr 014/2019/TURII/1429, na kopiach faktur (dokumentów równoważnych) przyjętych do rozliczenia pożyczek, brak było potwierdzenia za zgodność z oryginałem przez osoby uprawnione do reprezentacji firmy. Wymóg taki określony został w regulaminie (§20) funduszu pożyczkowego”.

W złożonych wyjaśnieniach, Prezes Agencji podał, że „*faktury potwierdzające rozliczenie pożyczki w oryginale zostały przesłane pocztą/kurierem do Agencji Rozwoju Regionalnego MARR S.A. Po ich weryfikacji zostały opieczątowane i potwierdzone za „za zgodność z oryginałem” przez pracownika MARR S.A. Oryginały faktur zostały odesłane do Pożyczkobiorcy*”.

(akta kontroli str. 254-259, 341-526, 1404-1454)

IV. Uwagi i wnioski.

Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski dotyczące:

1. dokonywania kontroli na miejscu u przedsiębiorców na podstawie planów (harmonogramów) kontroli opracowanych z uwzględnieniem wytycznych zawartych w umowach z BGK
2. dochowania staranności przy przyjmowaniu dokumentów do rozliczeń pożyczek w zakresie ich potwierdzania za zgodność z oryginałem przez osoby do tego uprawnione.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

²⁶ Umowy nr 011/2019/TUR/1379 oraz 014/2018/TUR/1245.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia 15 lipca 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontrolerzy

Dyrektor

Agnieszka Pomykała
Starszy inspektor kontroli państwowej

Wiesław Motyka

/-/

/-/

Jacek Wolan
Główny specjalista kontroli państwowej

/-/